

KECSKEMÉTI LAPOK.

VEGYESTARTALMÚ HETILAP.

Előfizetési díj:

Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr.,
negyedévre 1 frt. 50 kr.

Az előfizetés az év folytán minden hónapban megkezdhető.

Megjelen hetenként egyszer,
VASÁRNAP.

Az előfizetési pénzek,
úgy a hirdetések is „Tóth László könyvnyom-
dájának” czimzandók.

Szerkesztő- és kiadó-hivatal:
BUDAI-NAGY-ÚTCA 184. SZÁM.

E lap úgy szellemi, mint anyagi részét illető
minden küldemény a szerkesztő- és kiadó-
hivatalhoz intézendő.

Hirdetési díj:

3 hasábos petit sor egyszeri hirdetésnél 5 kr.,
többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknel ár-
leengedés adatik.

Bélyegdij minden beigtatásért 30 kr.

† Dr. Fleischer Antal.

1877. november 28-án.

Városunk e kitünő szülöttje, a tudomány e világitó szövétnéke, e lelkes hazafi, szeretett barát, becsült tanár, nincs többé, örök álomra hunyta le szemeit és kora elhunytát siratják nemcsak azok, a kiket a családi s rokon kötelek fűztek hozzá, de siratják a tudomány s a művelődés ernyedetlen művelőjét, kitünő harcosát, siratja az ifjúság lelkes vezetőjét, siratja városunk benne elvesztett egyik büszkeségét, korán letűnt fénylő csillagát.

S noha nem élt körünkben s nem volt egészen a mienk: mégis midőn fenkölt szellemi munkájába teste belefáradott, hozzánk, arra a helyre vágyott, hol először látta a felkelő napot; azon helyre vágyódott, melynek szellője lágy fuvalmával csókolgatá nemes homlokát, itt akart örökké nyugodni, hova sok kedves emlék fűz.

Keserű fájdalom nyilamlík át szívünkön veszteségünk érzetében; hisz oly kevés világitó szövétnéke van a tudománynak, oly kevés komoly harcos az emberi művelődésnek, oly kevés fénylő csillaga városunknak, hogy ezerszeres súlylyal nehezédőnek érezzük a csapást, midőn őt a nagybecsült férfit, azon egyént veszítők el, ki teste és egész lelkével a tudománynak élt s a tudományok egén meteoriként tündökölvén fényt árasztott ránk s városunkra.

Ritka lelkierő, éber, csüggedést nem ismerő tevékenység volt legkedvesebb társa, mely el nem hagyá őt utolsó lehelletéig. Emberszeretet, jószívűség voltak lelke állandó lakói, melyek őt kedvessé, becsültté tévék embertársai előtt; ritka tudományossága, alapos készültsége szakmájában és gyakorlott jártassága, melyek őt a haza elsőrendű tudósai közé avaták. És oly korán kellett elhunynia!

Mintha haragját akarná éreztetni velünk a sors, midőn ily fenkölt szellemű, a tudomány és művelődés utjait ritka tehetséggel egyengető férfit ragadt el, ki mennyit ohajtott volna még tenni, mennyit ohajtott volna cselekedni a hazai tudomány, az általános műveltség emelésére?!

Mi elismerésünkből fonunk egy koszorút, s osztozva az elhunyt mélyen megsomoritott hozzátartozóinak fájdalmában, helyezük sirja fölé.

Béke, áldás a korán elhunyt poraira!

* * *

A temetésre vonatkozókat a következőkben kívánjuk adni, és pedig:

Kolozsvárott a végtisztességtétel csak a hulla kiszállításában és kikísérésében az indóházhoz állott.

De ez is méltó volt az elhunytéhoz, annak érdemeihez s ahoz az általános tisztelethez, melyben dr. Fleischer életében részesült.

Már három óraker roppant nagyszámu közönség lepte el a farkas-útczát a gróf Karacsay-ház előtt, melyhez azután sorakozott a három főtanoda ifjúsága kibontott gyászlobogókkal. ¼ óraker indult el az egyetemi főépületből az egyetem ifjúsága következő rendben: az élén egy disz-egyruhás zászlótartó és egy babérkoszorút vivő gyógyszerész-tan-hallgató, utána a négy fakultás hallgatói, ezeket követték a math. és természet-tudományi, a bölcsészet és orvoskari pedellusok kezökben babérkoszorúkkal és aranyos feliratu diszszalagokkal; az impozáns menetet bezárta a tanári kar, élén a rector, prorector és dékánokkal. A halottas ház elé érve az ifjúság sorakozott a már ott lévő nagyszámu közönséghez, a tanári kar pedig a halottas terembe lépve, a korán elköltözött kartárs holtteteme körül csoportosult. Itt azután dr. Martin Lajos e. i. math. és természettudomány kari dékán rövid beszédben bucsúzott el egyetemünk ezen facultásának diszétől, miközben a gyógyszerész-tan-hallgatók, három kar és a család részéről diszszalagok rakattak a koporsóra. A „Dalkör”-nek egy szép éneke után megindult a menet a farkas-útczából, a főtéren át, a vasúti indóház felé, mely azután a mint egész terjedelmében kibontakozott, egy óriási kigyóként vonult végig a város több útczáján át. A főtanodák, az egyetemi ifjúság, a városi, megyei, törvényszéki honoratíórokon kívül, a város polgársága is szép számmal ródta le kegyeletadóját azon férfiu iránt, a ki egyetemünknek disze, ifjainknak szeretett tanára és társadalmunknak egy művelt és tisztelt tagja volt. A mint az impozáns menet úgy ¼ óra tájt az indóházhoz érkezett, a koporsót leemelték a hatfogatu gyászkocsiról. A „Dalkör” éneke után, dr. Groisz Gusztáv e. i. prorector szép beszédet tartott.

* * *

Kecskemétre a hulla f. hó 1-én érkezett meg s a temetés f. hó 2-án 11 óraker ment végbe. Egy félórával azelőtt már csoportosulni kezdett a nép a halottas ház előtt s daczára a kellemetlen időnek, óriási néptömeg jelent meg a gyászszerteretáson. Ott volt a jogakademiai tanári kar, a jogakademiai ifjúság, a főiskolák növendékei, tisztviselők a helybeli törvényszék és törvényhatóságtól. A koporsó fölött első sorban Fischmann Simon rabbi úr magyar nyelven (tudunkkal először) tartott egy emelkedett beszédet, azután az elhunyt barátja Schwarz László orvostudor mondott egy rövid de tartalmas beszédet, melyben megemlékezett a korán elhunyt érdemeiről. Beszédét körülbelől következőkkel fejezvé be:

Ime ez kecskeméti fiú, a mi testünkből és a mi vérünkből való; ő volt az, kit a magas kormány mint alig 26 éves fiatal embert elismert tehetségeinél, vas szorgalmánál fogva méltónak tartott egy oly kiváló és nagyfontosságú tanszék betöltésére, mint minő az egyetemen a vegytani tanszék.

Mint tanár őt évnél valamivel tovább működött, mely idő alatt kivivta magának tanítványai osztatlan szeretetét, tiszteletét, és tanártársainak becsülését; megfelelt a minden oldalról belé helyezett bizalomnak és várakozásoknak. Mielőtt a boldogultat örök utjára kísérvék, rövid életrajzát akarom még adni:

Dr. Fleischer Antal született Kecskeméten 1846-ban, jószívű, művelt, vagyonos szüléktől; az elemi és gymnasialis osztályokat itt helyben kitünő sikerrel végezvén, ugyancsak itt gyógyszerészé lett. Innen Bécsbe ment magát a vegytanban kiképezendő, ugyanott el is nyerte a vegytudori oklevelet. Bécsből a hatvanas évek közepén Budapestre jött, hol az európai híri Than Károly egyetemi vegytanár mellé tanársegédül lön megválasztva; ezen minőségében négy évig maradt meg, mig 1872-ben a kolozsvári magy. kir. egyetem föllállításakor oda mint a vegytan nyilvános rendes tanára ki lön nevezve s ahol élte végeig általános elismerés közt működött; az irodalom terén is tevékeny volt, amennyiben szakmájába vágó tudományos becsesel bíró több jeles értekezése jelent meg úgy magyar mint német nyelven; ez halvány vonásokban rövid életrajza a legszebb korban kimult jeles tehetségű tanárnak, ki hazánkban a vegytannak kiváló művelője és terjesztője volt. Nyujtson az ég enyhítő vigaszt a gyászoló anyának és családnak.

Hazánk és a nagyvilág.

A delegátiók újra összeültek. Mind a két parlament delegátiója f. hó 5-én tartotta meg alakuló gyűlését Bécsben. A magyar delegátió elnökévé Szögyényi Marich László, az osztrákok részéről pedig Trautmansdorff Ferdinánd gróf választott meg.

Mióta a delegátiók intézménye fennáll, — írja a „Hon”, — sohasem ültek össze a monarchia két felének delegátusai oly aggasztó és komoly viszonyok közt, mint épen most. Nagy horderejű függő kérdések benn, nagy horderejű függő kérdések künn. Egy európai háborút: a francia-német háborút megérte már a delegátió, de az távolról sem érintette érdekeinket annyira, mint az, mely keleti szomszédságunkban már fél éve dúl.

A delegátiók feladata most külügyi politikánkban odahatni, hogy Oroszország legújabb és Berlin által is támogatott törekvése, mely szerint a keleti kérdést ki akarja vetköztetni európai jellegéből, hogy így mint olyat, mely kizárólag csak Oroszországot érdeklí, maga intézze el és oldja meg, minden áron megakadályoztassék.

Terhes feladat vár a delegátiókra a belügyi kérdések tekintetében is. Csupa indemnitás és provisoriummal állanak szemben.

Felmenni Bécsbe az indemnitás tárgyalására, azután lejönni az indemnitás megszavazására, a provisorium készítésére, hogy ezek alapján Bécsben is megszavazhassák az indemnitást. És ezzel fog végzödni az év. Tagadhatlanul kellemetlen helyzet, mely a jövő kilátásai miatt szomorúvá is válhat. De elidézésével csakugyan nem lehet a mi kormányunkat vádolni, mert az minden lehetöt elkövetett, hogy kész kiegyezéssel, sőt kész költségvetéssel is végezte az évet. Ezért a delegátiók feladata az idén rövid munka, de terhes és nagy ovatosságot igényel.

A közös hadügyi kiadások már előterjesztettek a delegátióknak. A rendes költségekben két és fél millióval többre, a rendkívüliekben hat millióval kevesebbre vannak 1878-ra előirányozva, mint 1877-re megszavazva voltak.

A mennyire örvendetesnek tartjuk a rendkívüli kiadások apadását, ép úgy ohajtott volna ha a delegatusok szigorúan bírálják meg a rendes kiadások szükségének okát és mértékét.

A magyar országgyűlés folytatja a büntető c o d e x tárgyalását. Érdekes momentumát képezte a decz 4-iki vitának a párbajról szóló fejezet tárgyalása. Ezt a kérdést nem annyira büntetőjogi, mint inkább társadalmi szempontok teszik kiválólag fontossá. Nem annyira büntetőjogi,

mint inkább társadalmi kérdés ez. A büntetőjog a párbajok repressiója iránt hozza intézett követelést már rég elutasította magától. A büntetőjog nem avatkozhatik, akár a körébe nem tartozó preventio, akár a drákói megtorló intézkedések által a társadalom egészen specialis ügyébe. Amikor akár egyikkel, akár a másikkal beleavatkozott, a bajon egyáltalán nem segített, sőt elmérgesítette azt.

A párbajnyavalyának orvoslása tehát megmarad társadalmi problémának, melylyel szemben a büntetőjog tehetetlen. Ez utóbbi csak két irányban léphet e baj orvoslására irányuló társadalmi törekvés támogatója gyanánt. A becsületsértések és rágalom szigorú kezelése által, — hogy a sértett ne legyen kénytelen a párbaj esztelen fórumánál keresni orvoslást; — másrészt pedig az által, hogy megtorló hatalma egész súlyával lépjen fel ott, a hol a jog veszélyben van, vagy valójában megsértett.

Igy fogta fel a kérdést a napi sajtó kiváló része és ily értelemben nyilatkoztak a fölött az országházban is.

Hazánkból tekintünk át Franciaországba. Itt a válság, mely egy pillanatra úgy látszott, hogy megoldás felé indul, most ismét az előbbi stádiumba tért vissza. A republikánusok ép úgy mint Mac Mahon előbbi álláspontjaikat foglalták újra el, melyek tudvalevőleg irreconciliabilis — összeférhetlenek. A tábornagy-elnök felhagyott már a republikánus vezérekkel való tanácskozásokkal. Az elysei palota tele van clerikális és bonapartista matadorokkal, kik azt tanácsolják Mac Mahonnak, ne hogy összehívja a kívánt congressust, mert ez revizió alá veendi az alkotmányt és eltörli a senatust. E gondolatától aztán Mac Mahon visszariadt — s folytatja az ellenállás politikáját tovább; hiába tiltakozik e fölülről jövő forradalom ellen Franciaország kereskedelme, ipara. Gambetta lapja a helyzetről írva azt mondja, hogy „a haza veszélyben van.“ A kalandorok, kik Franciaország sorsát intézni vakmerősködnek, még a pár hónap mulva megnyitandó világkiállítás tekintetei által sem zavartatják magukat. Ugy látszik hogy Franciaországban ismét szükség van egy puszító, de egyszersmint légtisztító viharra, mert a levegő a magasabb rétegekben nagyon inficiálva van már.

Igy ír Gambetta lapja. Legújabb hírek szerint azonban újra békülékeny szellem lengi át az ellentétes érdekeket. És most az egyszer tréfán kívül derüre áll az idő s úgy látszik tartósabb derüre. Dufaure elfogadta a megbízást a cabinetalakításra, s már miniszter-liszták is vannak forgalomban. Leon Say, Marcère, Waddington, Bardoux Batbié, Teisserence de Bort neveit emlegetik; s ha az utolsó pillanatban nem dől dugába a dolog, pár nap alatt valószínűleg meglesz a balközéppárti cabinet.

Törökország felől győzelmi híreket lenget felénk a szellő. Mint régóta borús égről hirtelen álmosság nap sugar: oly örvendeztető a török diadalok váratlanul érkezett híre.

Szulejman pasa megragadta az egész vonalon az offensívát, hatalmába ejtette Elenát, bevette Popkiöt s három órányira áll Tirnovától. A vere-ség, melyet a csárevics hadseregének jobb szárnya szenvedett Elenánál, a legteljesebbek egyike volt. A meglepett oroszok több ezer holtat hagytak a harcmezőn, sok foglyot, löszert s 14 ágyút a törökök kezében. Mehemed Ali viszont győzelmesen

utasította vissza a hadállása ellen intézett orosz támadást.

Szulejman pasának Konstantinápolyba küldött távirata decz. 5-éről így hangzik:

„Fuad pasa tegnap elfoglalta az elenai positiókat. Az oroszok teljesen megverettek; 14 ágyút, 20 láda löszert és 300 foglyot vesztek, köztök egy ezredest és három kapitányt, továbbá 3000 halottat és sebesültet. Az orosz haderő többi része, mely a csárevics hadseregének jobb szárnyát képezte, Tirnova irányába menekült.“

A török győzelmek hírére a szerb háborusdi ügy látszik újra megakadt. Az útban levő milicia parancsot kapott, hogy további rendelkezésig álljon meg. A belgrádi tüzertrain kivonulása elhalasztott. Hírek keringenek miniszterválságról. Négy orosz főtiszt érkezett Belgrádba a hadügyminiszterrel conferálni. „A helyzet nagyon bonyolódott“, — mondja a belgrádi sürgöny.

Biz az bonyolódott.

Nyilvános számadás.

Néhai Szűcs Imre siremlékére befolyt adományokról egy év előtt e lapok 1876-ik évi 37-ik és 39-ik számaiban nyilvános számadásom közlését megkezdtém s az addig kezemhez az ivartörök által beszámolt és takarékpénztárba helyezett adományokat, az adakozók nevével együtt közlöttem. Akkor 88 frt. 50 kr. volt a begyűlt adományok összege, most folytatom az azóta beérkezetteket

V. Hornyik János gyűjtőivén folytatólag adakoztak: Battlay János 1 frt., Liphay Pál 1 frt.

VI. Molnár Lajos úr gyűjtőivén: Dömötör Gergely 1 frt., Pulai János 1 frt., Csorba Gáspár 1 frt., Magyar Antal 1 frt., Pósta Pál 1 frt., Mónus Ferencz 1 frt., Pánczél János 1 frt., Péntek József 1 frt., Bene Sándor 1 frt., N. N. 1 frt., Csányi Károly 1 frt., Héjjas Mihály 1 frt., Tóth Sándor 1 frt.

VII. Kiss Mihály néptanító úr gyűjtőivén: Farkas Pál 1 frt., Balla István 60 kr., Tóth István 50 kr., V. Kiss József 50 kr., Tóth Mihály 1 frt. 10 kr., Faragó Sándor 50 kr., Czapik Pál 50 kr.

VIII. Pulai János úr gyűjtőivén: dr. Kocsis József 2 frt., Kovács Imre 50 kr., Juhász István 20 kr.

IX. Tassy Pál úr gyűjtőivén: ifj. Tassy László 1 frt., Tassy Pál 2 frt., dr. Beliczay Jónás 50 kr., Ramocsa Rezső 50 kr., dr. Kovács Mihály 50 kr.

X. Csilléry Benő úr gyűjtőivén: Csilléry Benő 1 frt., Dékány István 1 frt.

XI. Dr. Kecskeméti Lajos úr gyűjtőivén: Sándor László 1 frt., Szabó Pál 1 frt., Gyenes István 1 frt., Dömötör Sándor 1 frt., Sch. Ign. 1 frt., dr. Kecskeméti Lajos 1 frt.

XII. Dr. Dékány Ráfael úr gyűjtőivén: Virányi Ignác 50 kr., Harnasz István 50 kr., Bóka Péter 50 kr., Szőke Gyula 50 kr., Bosányi János 50 kr., Zimmermann Jakab 50 kr., Holosnyay Ambrás 50 kr., Erdélyi Ferencz 50 kr., Balácsi József 1 frt., Hám József 1 frt., N. N. 50 kr., Bogyó Pál 2 frt., Keckés Pál 50 kr., dr. Dékány Ráfael 2 frt.

XIII. Belák Albert úr gyűjtőivén: Belák Albert 5 frt.

XIV. Tóth István úr gyűjtőivén: Tóth István 2 frt.

XV. Mélt. Horváth Döme úr utóbbi adománya: 30 frt.

Egy gyűjtőiv nem érkezett vissza.

A begyűlt adományok egész összege tészen 171 frt. 40 kr.

Takarékpénztári kamat . . . 11 frt. 19 kr.

Összesen: 182 frt. 59 kr.

A siremlék ára, sirirat felmetszetése, kivitel és leállítás költségeivel együtt . . . 182 frt. 50 kr.

maradék: — frt. 9 kr.

A koszorú ára 4 frt. 50 kr. Erre adakoztak: Dömötör Sándor 3 frt., Lestár Péter 1 frt., a 9 kr. maradék összeget 41 krral pótolta E. J. s így fedeztetett az egész 4 frt. 50 kr. Maradék: semmi.

Most, miután a siremlék f. é. szeptember 28-án felállított, megszűnvn e tárgyban további eljárásom, az adakozásért az illetőknek köszönetet mondok, a gyűjtést intéztető baráti kör igen tisztelt tagjait pedig kérem: hogy az eredeti gyűjtőivel s tételenkinti nyugtákkal okmányolt számadásom megvizsgálata iránt intézkedni s az eredményt nyilvánosság elé terjeszteni sziveskedjenek.

Kecskemét, 1877. november 20.

Hornyik János.

Mi történt a színházban?

Szombaton „Fatinitza“ három felvonásos operette adatott elő. Zenéjét Souppé Ferencz szerző. A darab már csaknem minden város szinpadján meghonosult, s ideje volt, hogy nálunk is befészkelje magát. Igazgatónk buzgó törekvése és áldozatkészsége nélkül ez nem volt volna lehetséges, kétszeres ok arra, hogy annál inkább pártfogás alá vegye a közönség, s a tényekkel igazolt iparkodással szemben közönyösséget ne tanúsítson. Maga a darab arról győz meg, hogy a török és az orosz: par nobile fratrum! az egyik tizenkilencz, a másik egy hián húsz.

Lukácsy Sándor három felvonásos népszinműve „Kósza Jutka“, mely vasárnap itt először adatott elő, szinirodalmunk gyengébb termékei közé tartozik. Igazságtalanul felakasztott ember árvája Kósza Jutka (Komáromy Mariska), a drótos tót (Makó) engedelmével rájő, hogy az apjának felrótt büntett elkövetője Kondor falusi bíró (Balácsi) és ennek társa, az esküdt. A mi még a darabban előfordul, az lényegtelen. Az előadás jól folyt le, s a közönség a különben egészséges szellemű darabot derült kedvvel nézte végig.

Kedden Hetényi Béla jutalomjátékául Sardou Victor négy felvonásos szinműve „Fereol“ adatott elő. A darab tartalma a napi lapokból mindenki előtt ismeretes; Fereol magára vallja Martial büntetett, hogy barátját megmentse. Meg kell tennie, mert nem engedheti meg, hogy ártatlan lakoljon, s Martial a valódi gyilkos ellen nem vallhat, mert compromittálná az elnök nejét. Az előadás jól ment, de a negyedik felvonás nem volt kielégítő. Az előadásban részt vett Komáromy Alajos úr, a nemzeti színház tagja az elnököt s Jány Gyula úr Martial erdész személyesítve.

Kecskemét szülöttje Katona József, Magyarország drámairóinak elseje s fejedelme, kellesténél kevesebbszer kerül sorrendre. Csütörtökön végre (tudja isten hány évi szünetelés után!) rákerült a sor, „Bánk-bán“-t adták elő. A czimszerepben Jány Gyula úr a nemzeti színház tagja lépett fel, ismét bizonyosságát adva annak, hogy pályáján hivatásérzete vezérli. A bánnak jellemét helyesen fogta fel; Bokody Biberachja és Némethy Tiborcza

TÁRCZA.

Divat és illem.

Bál előtt és bál után bálról foly a beszéd. A ki ott volt, nem győz referálni s a ki ott nem volt, nem szűnik kritizálni. Minthogy pedig az elbeszélés és leírás teljesen az egyéni gondolkodás után változik, képzeltető a különböző színezés élénk tarkasága.

E szabálytalan zavarból egyes tárgyak domborodnak ki, melyekről többen beszélnek s melyeket az egyenként kicsiny tódítások tesznek feltűnővé vagy nevezetessé. — Így nővi ki magát a jelentéktelen mozzanat társadalmi eseménynyé, vagy talán divatforradalommal, esetleg sok kellemetlenség okozójává.

Főlöleges a divat ellen okoskodni, mert hiszen az mindég önmagában hordja a megbukató változás alapját. A krinolin divatos volt míg folytonos növekedése el nem érte a kényelmetlenség határát, a chignon addig fogják hordani hölgyeink míg el nem kopik a hajuk s a sok pótlék súlya elviselhetetlen lesz, akkor azután — Párizs tudja mi fog következni.

A női ruhaderék kivágásának különféle alakja és terjedelme nem fejlődhetett a végletekig, segítségül jött az ügyes gondolat s a pánczélderék meg-

adta az illő folytatást, de ez is csak egy lépés volt a haladás terén, mely után bátran jöhetett a másik; az egyből szabott simuló hosszú ruha előbb vitte s a jövő év divatja be fogja fejezni az új irány életét is. Míg a görög nők divata mesterileg alkotott redőkben, a festői árnyalásban volt legnagyobb, a mai kor a szobrászi plastika, a simán domborodó alak feltüntetésében keresi a szépet. — Szép is az, de csak egy bizonyos határig. Azontúl már túlzássá, izléstelené s így kerülendővé válik; ám épen azért mert ez lesz az eredmény, főlöleges róla lebeszélni a hölgyeket, mert vagy megáll a divat e kritikuss pont előtt vagy megváltozik, még mielőtt a tulzók példája tömegesebb utánzásra találja. A divat épen tulzásaival nyer szabályozást.

Sokkal fontosabb a divat kérdésénél a társadalmi illem s ezzel kapcsolatban a női jogok kérdése.

Mindkettő felmerült a legutóbbi tánczvizgalom alkalmából. Egy úrhölgy nem ment el tánczolni egy fiatal emberrel, holott ugyanakkor egy másikkal elment, s ezért állítólag a mellözött úrtól durván megsértetett. — Állítólag mondjuk, mert bár a „Kecskemét“ ezt mint tényt közli is, nem akarjuk annak valódiságát föltenni, s mert a rendezőség — mely bizonyára tudta volna ez esetben kötelességét — hallomásunk szerint e dologról tudomással nem bír.

Saját véleményünk helyett, mely e tárgyban az idézőkkel teljesen azonos, közöljük a „Nemzeti Hírlap“ kedvelt tárczairójának nézeteit, a miket

egy a szerkesztőhöz irt kérdő levélre adott válaszában fejez ki.

A levél és a válasz következő:

Tisztelt szerkesztő úr!

Egy fontos társadalmi kérdésben kérek felvilágosítást.

Fiatalságunk e napokban bált rendezett a török sebesültek javára. A bálon egy barátom X. Y. kisasszonyt tánczra szólította. A kisasszony azonban nagy finnyásan azt felelte neki, hogy „nem tánczol.“ Barátom visszavonult.

De mi történt?

Öt perc mulva ugyanazon kisasszony egy más tánczos karján ott lebegett a terem közepén s tánczolt vigan kivilágos kiviradtig.

Az én barátom nagyon szelid ember, ki semmi körülmények közt nem szokott a nők iránti köteles tiszteletről megfeledkezni.

De én azt kérdelem, hogy ily sértés után, minőt az említett kisasszony barátomnak elkövetett, — nem lett volna-e joga megfélekedezni a nők iránti köteles tiszteletről?

Itteni köreinkben eltérők levén e kérdés felett a nézetek, a t. szerkesztő úrhoz fordulok feleletért e kérdésre.

Alázatos szolgálója Q.... V....

Igy a levél, melyre ime válaszom:

„Kedves öcsém uram!“ Gondolkozzunk egy küssé a dologról.

megérdemli a különös kiemelés; jóllehet a többi is betölté helyét. Hetényiné, a szende Melinda szerepében egészen elemében volt, de a magát sértve érző Melindának erélyesebben kell nyilatkoznia a szemtelen Ottóval szemközt.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Madarassy László** kir. ügyész urat súlyos csapás érte: kedves napája Szabó Györgyné szül. Csorba Klára asszony f. hó 2-án hirtelen szélhűtés következtében meghalt. — Szolgájon vigasztalásul a mélyen megszorodott férfinak, hogy fájdalomában őszintén osztozunk.

— **Szini hírek.** Folyó hó 11-én jutalomjáték lesz. „Gr. Dormándy Kálmán“-t, e jeles drámát választotta Kövessy Sarolta jutalomjátékaul. Ajánljuk mind a drámát mind a jutalmazandót a közönség szíves figyelmébe, és pedig annál is inkább, mert a dráma egyike a magyar színműirodalom jelebb termékeinek, a jutalmazandó pedig egyike a helybeli szintársulat kiváló tehetségű tagjainak, kinek eddigelé tanúsított buzgalma elismerést és méltányolást érdemel. — A folyamatban levő bérletben a mint a játékrendbe betekintünk alkalmunk volt, érdekes színművek kerülnek előadásra. Elő lesz adva „A velencei kalmár“ is, melyben Jány Gyula úr magát egy kiváló szerepében fogja bemutatni. Színe kerül „János“ és több kitűnő új operette. Lapunk szerkesztője befejezte már egyfelvénnyel vigjátékát, mely e hó folyamán szintén színe kerül.

— **Felhívás.** A kecskeméti gazdasági egyesület választmányának megkeresése folytán ezennel köztudomásra hozatik: hogy a kosárkötés tanítását a városi műkert nagytermében, egy a gazdasági egyesület által e célra rendes havi díj mellett fel-fogadott kosárkötőmester folyó évi december hó 15-én fogja elkezdni; ugyanazért a lakosság közül mindazok, akik ezen kedvező alkalmat fölhasználni, s a kosárkötést mint a házi iparnak téli napokban is üzhető és nálunk biztos jövedelmet nyújtó egyik ágát, minden díjfizetés nélkül megtanulni akarják, felhívjuk, hogy magukat folyó évi december hó 15-ig a gazdasági egyesület helyiségén jelentsék és irassák be. — Kelt Kecskeméten, 1877. évi decz. hó 6-án tartott tanácsülésből. Bagi László, polgármester.

— **Dr. Katona Béla** úr megkeresése folytán is kinyilatkoztatjuk, — személyét illető gyanúsítgatások megszüntetése céljából — hogy lapunk legutóbbi számának tárcza-rovatában közölt „Fátyolképek a katalini bálból“ című cikk nem az ő tollából került ki. (Szerk.)

— **Egy aláírási ivet** láttunk közkezen forogni, mely által gyűjtés eszközöltetik a fegyenczek számára beszerzendő harmoniumra. Az aláírási ivet a helybeli kir. ügyészhez bocsájította ki.

— **Lapunk szerkesztője** és főmunkatársa, kiket a választók névjegyzékéből úgy látszik szándékosan kihagyott a közp. választmány, újabban felvétettek.

— **A hasznos házi iparok** iránti érdeklődést örömmel vesszük tudomásul e lapok hasábjain olvasható polgármesteri hirdetésből, mely szerint a városi műkert nagyterme a házi ipar egyik ágának a kosárkötésnek ott leendő taníthatása végett a kecskeméti gazdasági egyesület részére átengedtetett; — egyszersmind a lakosság szokásos módon felhívni határozottat az iránt: hogy a kínálkozó kedvező alkalmat a kosárfonásnak minden díj nél-

küli megtanulhatására el ne mulasztja. Ohajtanánk azonban, hogy a város több pontján nyitattatnának meg helyiségek, mert a műkert egy kissé távol van s így aligha fog elegendő látogatottságnak örvendeni.

— **Félegyházán fáklyásmenet tartatott** e hó 2-án este, annak alkalmából, hogy ft. Szabó Ferencz prépost úr lelkési és gymn. igazgatói 25 éves jubileumát ünnepelte névnapjával együtt. A szép alkalmi beszédet Molnár István úr tartotta. — Nem mindennapi öröm egy hitközségre és tanintézetre nézve, midőn saját ügyeinek élén hasznosan vezérkedni saját szülöttét és növendékét láthatja ily hosszú időn át, — és hogy még ép erőben soká láthassa, ezer és ezer sziv óhajtja.

— **Meghívás.** A kecskeméti természettudományi társulat első szakosztálya f. hó 12-én, — szerdán — délután 5 órakor, a r. kath. főgymnasium rajztermében szakülést tart, melyen dr. Polák Ede igazg. úr fog felolvasást tartani a következő tárgyakról: „A tengeráramok Stahlberger-féle mérészöke (Rheobathometer), dr. Plettner egyszerű galvanoplasztikai készüléke és Zöllner csillag-színképelemzője (Ocular-spectroscop“, melyre a társ. tagok és a t. közönség meghívotnak. Kecskemét, 1877. decz. 5-én. Szakács István, titkár.

— **Tanügyi értesítés.** A k.-félegyházai állami tanítóképzőben, az ez évi tanítóképzési vizsga, a roncsoló toroklob miatt mindeddig megtartható nem lévén, az, felsőbb rendelet folytán, folyó hó 17-ikén és következő napjain, kivételesen Kecskeméten, az állami főreáliskolai épületben fog megtartani, miről az érdeklettek e lap útján is értesítettek. — K.-Félegyházán, 1877. december 6. *Dékány József*, igazgató.

— **A „Budapesti Bazar“** című képes divatközlöny s a „Hirmondó“ cz. politikai képes heti lap előfizetési felhívását lapunk mai számához csatolva veszik olvasóink. Mindkét lap igen olcsó s különösen a divatlapot, melynek előfizetési ára évenként 10 frt., s melynek ügyes szerkesztése, élénk, változatos tartalma a pártolást megérdemli, ajánljuk a t. olvasónők figyelmébe.

— **Táborszky és Parsch** nemzeti zeneműkereskedésében megjelent újabb zeneművek: „Első magyar ábránd“ („Szeretlek én egyetlenegy virágom!“), „Mariskám! eszem a szép szemed“ és „Főti dal“ zongorára szerző Ábrányi Kornél; ára 1 frt. 50 kr. „Házai emlék“ magyar népdal induló, ifj. Farbach Fülöp; ára 60 kr. — Ajánljuk e zeneműveket olvasóink figyelmébe.

Nyilatkozat.

Horváth Ádám VIII-ik gymn. osztálybeli tanulóknak, a kecskeméti ref. főiskolából a napokban lett kiutasítása széles körben nagyobb mérvű föltűnést okozott. A tényállást, mely megelőzőleg az iskolában történt, sokan sokféleképp, leginkább — téves értesülés nyomán — hibásan adták elő. Alulírottak, kit ez eset legközelebb érdekel, legyen szabad a leghitelesebb forrás nyomán, úgy a mint azt nekem maga P. tanár úr elmondotta, az ügy állását, a maga igazságában a tisztelt érdeklődő közönség tudomására hozni.

A 8-ik gymn. oszt. tantermében van egy asztal, mely mozgatható nyikorog. A mellékteremben volt P. tanár úr, fisharmoniumon foglalkozott. P. tanár úr a hányszor a mondott hangszerezen hangot adott, azt azonnal az asztal nyikorgása követte, a tanár úr mondása szerint hat ízben. P. tanár úr az asztal

nyikorgását szándékos boszantásnak vette, erre történt a 8-ik osztály termébei bemenetele s az asztal nyikorgató ellen tett indulatos kifakadása. Így adta ezt elő nekem a nevezett tanár úr, így hallottam több, a tanteremben jelen volt tanulóktól.

Ezek szerint azon állítás, mintha Horváth Ádám a tanár úr osztálya vagy bármely ajtón dörömbölt, vagy épen a tanár úr többszöri fölszólítása ellenére az asztal nyikorgatását avagy ajtóverést folytatta volna, nem egyéb ráfogásnál, mely által a különben is eléggé büntetett fiút, végkép el akarják itéltetni.

Horváth Ádám ezek ellenében mondja, elismeri hogy az asztal nyikorgatását ez alkalommal ő tette, de e gyermekjáték az asztallal náluk gyakori volt, leginkább azon okból, mert az asztal nyikorgása hasonlít a terem ajtaja nyikorgásához, melylyel a tanulók láрма idején — a tanár jöttét várva — egymást szokták ijeszttetni.

Ez a tényállás, ez történt az iskolában, mely okul szolgált a későbbi eseményekre, melyeket azonban érinteni e nyilatkozatnak nem célja.

Kecskemét, 1877. december 6.

Dr. Horváth János.

MOZAIK.

Egy francia, vasárnapi napon érkezvén Londonba, midőn minden vendéglő, kávéház és nyilvános helyek zárva vannak, természetesen nem talált helyet, a hol étkezzék. — Hogy éhségét csillapítsa eredeti gondolatra jött; fölkeresett több gyógyszerterat és elég nagy mennyiségű piskótát szedett össze arra, hogy a másnapot türelemmel bevárhassa.

New-Berryben nemrég egy kereskedő 5000 dollárba fogadott, hogy egy bizonyos napon 8 órakor este ebédhez ül jól szövött, jól festett és jól készített öltözetben, melynek gyapjuja ugyanaz nap reggeli öt órakor még a birkák hátán volt. A birkákat reggel pontban öt órakor nyírni kezdték; a gyapjut megmosták, gyúrátták durvára, s majd finomra fonták és szőtték; a kelmét megszáritották, kallózták, nyújtották, borzatták, nyírták, festették, szabták és varrógépen megvarrták. Az öltözet elkészült. Negyedhétkor a posztócsináló teljes kék ruhában már ott ült az asztalnál vendégei között; hét negyedórával hamarabb nyerte meg a fogadást.

Szerkesztői üzenet.

Elnézést kérünk mindazoktól, kik közleményeket küldtek be legközelebb hozzánk, hogy azok közlését későbbre hagyni voltunk kénytelenek.

Tudósítás a kecskeméti hetivásárról.

1877. december 7.

Tisztabúza m.-mázsa	76—78 kl. 10.—	któl 11.20 krig.
Elegy „	74—75 „	8.20 „ 8.50 „
Rozs „	70—72 „	7.05 „ 7.20 „
Árpa „	60—62 „	6.80 „ 7.06 „
Zab „	36—40 „	6.— „ 6.50 „
Kukoricza „	68—70 „	6.— „ 6.40 „
Köles „		6.20 „ 6.60 „
Burgonya		1.40 „ 2.— „

Főmunkatárs: **KISS LAJOS.** Felelős szerkesztő: **Dr. TASSY PÁL.**

Ön sértést lát abban, ha egy nő nem akar önnel táncolni. Valjon igaza van-e?

Van-e önnnek joga megkövetelni egy nőtől, hogy önnel táncoljon? kötelessége-e a nőnek mindenkivel táncolni, a ki felszólítja? Valjon a a belépti-jegy, mely a bál ajtaját a férfi és nő előtt megnyitja, ennek számára csak kötelességeket, amannak csak jogokat terem?

Tiszteljük az egyéni szabadságot kedves öcsém uram, s ne csak a férfiaknál és a „kormányhatalom“ szemben, hanem nőknél és magunkkal szemben is.

A nőnek ép úgy szabadságában áll megválogatni táncosait, mint önnnek táncosnőit. Szegénynek e szabadságát úgy is korlátozzák a társadalmi szokások, csak akkor gyakorolhatja a szabad választás jogát, midőn a férfi által felszólítottatik, — még önöket misem gátolja joguk gyakorlásában. — Önök a kezdeményező fél, s higgyék el, ez a jog többet ér annál a kis privilegiumnál, melynél fogva a nő kosarakat osztogathat. Férfi is, nő is egyiránt juttat és jut is abba a helyzetbe, hogy egyikkel vagy másikkal inkább szeretne táncolni, mint a többivel. A férfi legalább szerencsét próbálhat, míg a nő ezt sem teheti. Tiszteljük tehát a nők jogait.

Azután, — valjon mily okból adhatta ama kisasszony az ön barátjának e sokat emlegetett kosarat?

Lehet, hogy nem tetszett neki az ön barátjának az arcza, lehet hogy rossz tánczosnak ismeri őt, — lehet hogy egy vagy más okból nem rokoni-

szervezik vele. Az is meglehet — és ez nálunk gyakran megtörténik. — hogy az ön barátja nem azon alakban kérte tánczra a kisasszonyt, melyben ezt mivel társaságban tenni szoktuk: például a nélkül, hogy be lett volna neki mutatva, stb. — De bármely okból tette, kérdem: hát nincs joga a nőnek jó vagy rossz indulatának, rokon- vagy ellenszenvének kifejezést adni?

Van, — de férfiuinak nem szabad a nők iránti tiszteletről megfélekezni még akkor sem, ha megsértetett volna.

Mit tesz a valóban lovagias ember, ha egy nő által csakugyag megsértetett?

Vagy „zsebredugja“ a „sértést“, vagy ahoz fordul elégtételért, kinek joga és kötelessége azon nőt védelmezni, ki által sértve érzi magát. Ha ilyene nincs a nőnek, akkor nincs fegyvere a férfiu-nak, csak egy: a visszavonulás.

Nem hiába prédikálók önnnek kedves öcsém uram ilyen hosszasan e dolgról. Csekélység az magában véve, de fontosságot nyer az által, hogy összefüggésben áll egy kérdéssel, melynek óriási fontossága és befolyása van a társadalomban: a nők iránti tisztelet kérdéseivel.

Az utolsó 10—20 év alatt úgyis sokat parasztosodtunk ez irányban. A külföldön sehol elő nem forduló, de nálunk szokásossá lett u. n. „zártkörű bál“, melyekbe pár forintért akárki bemehet, s még inkább a mindenféle jótékony tombolák és gyűjtések a magyar társadalom nagy részében oly

„tónust“ szültek mely épen nem válik előnyére. A fiatalság nálunk tiszteletteljes tartózkodás helyett oly bizalmas, majdnem konfidens modorban közeledik a nőkhöz, melynek hiába keressük párját a mivel világban. Es a mi a főbaj: a mai fiatal nőnemzedék már nem is érzi e modor sértő voltát, annyira megszokta azt. Szóval, a ki mint én, harminez esztendőn át vagy tiz generációval tánczolt — annak észre kell vennie, hogy a hang, mely a mai magyar társadalomban uralkodik, jóval parasztosabb annál, mely a mi fiatal korunkban divat volt.

Azért kedves öcsém uram, én teljesen igazat adok az ön barátjának, a ki óvakodott a kapott kosár miatt „megfélekezni a nők iránti köteles tiszteletéről“; — higgye el, nem „szelidség“ volt ez tőle, — hanem udvariasság.

Nincsen mit adnunk e sorokhoz, azok tárgyilagosan és nem ismert személyekről szólnak, s annyival több figyelmet érdemelnek.

Épen ez okból közöljük azokat; ohajtuk hogy a bál utáni beszélgetésnek legalább azon haszna legyen, hogy tisztázza az eszméket és fogalmakat, s mig a nőket a jogosan megillető helyre akarjuk emelni, juttassuk eszébe a férfiak, hogy a társadalmi egyenlőség mellett a férfiak előjogaiért a nőknek a megkülönböztetett figyelem és tisztelet adójával tartozunk. **J.**

